

ZMIANY SKŁADU GATUNKOWEGO FLORY OKRZEMKOWEJ W OSADACH JEZIORA ŻABIŃSKIEGO W MINIONYM STULECIU

Marta Damaszkę, Małgorzata Witak

Instytut Oceanografii, Uniwersytet Gdański

Celem badań była identyfikacja składu gatunkowego flory okrzemkowej zachowanej w rocznie laminowanych osadach Jeziora Żabińskiego w minionym stuleciu. Przeprowadzona analiza diatomologiczna stanowi integralną część Polsko-Szwajcarskiego Projektu CLIMPOL (Climate of northern Poland during the last 1000 years: Constraining the future with the past). Materiał do badań obejmuje osady górnej części rdzenia pobranego z Jeziora Żabińskiego próbnikiem grawitacyjnym przez pracowników Katedry Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu UG w 2012 roku.. Wybrany do badań zbiornik jest zeutrofizowanym jeziorem dymiktycznym z niską przezroczystością wody zlokalizowanym na Pojezierzu Mazurskim. Wiek względny osadów został oszacowany na podstawie warwochronologii.

Analiza okrzemkowa została przeprowadzona dla 100 próbek osadów dennych (ZAB 1 – ZAB 100), zgodnie z zasadą, że każda kolejna próbka odnosi się do jednego roku kalendarzowego. Trwałe preparaty okrzemkowe przygotowane zgodnie z metodą Battarbe-ego (1986) zostały oznaczone pod mikroskopem świetlnym NIKON ECLIPSE 400 pod powiększeniem $\times 1000$. Na podstawie dostępnej literatury zidentyfikowano co najmniej 500 okryw w jednej próbce. Oznaczone taksony zostały zakwalifikowane do odpowiednich grup ekologicznych w odniesieniu do siedliska (plankton, bentos), odczynu wody (alkalibionty, alkalifilne, indyferentne, acidofilne, acidobionty), trofii (eutroficzne, mezotroficzne, mezoooligotroficzne, oligotroficzne, dystroficzne) oraz saprobii (polisaprobny, α -mezosaprobny, β -mezosaprobny, oligosaprobny, ksenosaprobny).

Flora okrzemkowa Jeziora Żabińskiego charakteryzuje się stosunkowo wysoką różnorodnością gatunkową. Łącznie zidentyfikowano 198 gatunków należących do rodzajów z rzędu Centrales i Pennales. Zbiorowisko okrzemek zachowane w osadach jeziornych reprezentowane jest przez oligohaloby halofobowe i indyferentne należące do bentosu lub planktonu. W tafocenozach okrzemkowych występują zaliczane do eutrafitów oraz mezosaprobentów taksony antropogeniczne należące do bentosu tj. *Cyclotella menghiniana*, *Hippodonta capitata*, *Tabellaria flocculosa* oraz planktonu tj. *Stephanodiscus hantzschii*, *S. medius*, *S. parvus*. W niektórych próbach odnotowano wyraźną dominację pewnych gatunków m.in. *Aulacoseira granulata* i *A. ambigua*, stanowiących do 70% wszystkich zidentyfikowanych okrzemek.